

Jordi Fàbregas, un agitador musical incansable

FILA CULTURAL. Æmnium Bages li va concedir el Premi Bages de Cultura pel seu treball d'anys en pro de la mÆsica popular i tradicional del paÆs, tant per la prÆpia activitat artÆstica com per la feina de divulgador i promotor.

Jordi Fàbregas, en el moment de rebre el guardó, obra de Josep Barés, del premi Bages de cultura 2016
Foto: Jordi Alavedra.

El passat 25 de novembre, a la sala de plens de l'Ajuntament, li va ser entregat al sallentí Jordi Fàbregas el Premi Bages de Cultura que atorga cada any Æmnium. Dir «en un emotiu acte» és fer servir una frase tan gastada que cal pensar-s'ho dues vegades abans d'escriure-la, però aquest cop és l'expressió més precisa i més escaient per definir el lliurament dell guardó. En la seva ja llarga trajectòria de molts anys, malgrat que continuï desprenent la mateixa força de quan va començar, el Jordi Fàbregas ja comptava amb tres distincions de categoria: l'any 1991 va rebre el Premi Nacional de Música, el 1995 el Premi Nacional de Cultura Popular i el 2006 la Medalla d'Honor de Barcelona. Al costat d'aquells tres reconeixements anteriors el Premi Bages de Cultura podia semblar el més modest, si més no per la limitació geogrÀfica del seu abast, però l'esforç indissimulable que va haver de fer per contenir l'emoció confirmava la sinceritat del seu agraïment i la il·lusió per un premi que li va arribar totalment per sorpresa. Els motius s'explicaven en la lectura de l'acta del jurat que «a més de la important faceta de músic i compositor», també va valorar de manera destacada «el seu vessant d'activista cultural, especialment la intensa feina de recuperació i divulgació de la música popular i tradicional del país».

Reproduir el currículum artístic i de gestió cultural de Jordi Fàbregas excediria l'espai d'aquest reportatge. Per fer-ho el més breu possible cal esmentar que el 1968, als disset anys, va treure el primer disc i l'únic que ha publicat com a solista, un EP amb quatre cançons, dues escrites pel seu pare, el poeta Josep Fàbregas, i dues adaptacions de Jacques Brel. Més tard, juntament amb el Miquel Estrada, també sallentí, i el Ton Rulló, de la Colònia Viladomiu Nou, de Gironella, amb qui havia coincidit a Manresa amb el col·lectiu de cançó i poesia La Roda, van crear el grup Coses. Els Coses van gravar tres LP i fa tot just un parell de mesos els vam poder veure a la Fira MediterrÀnia presentant un nou espectacle -amb el corresponent CD- acompanyats per la Cobla Sant Jordi. Després de Coses, el Jordi ha format part de diverses formacions estables amb les quals també ha publicat sengles discos: un amb Harmònica Brava, quatre amb La Murga, quatre amb Primera Nota, nou amb El Pont d'Arcalís i un amb l'Orquestra Simfònica de la Canya. I això, és clar, sense esmentar totes les col·laboracions discogrÀfiques en què ha participat. Parlant-ne amb ell posa molt èmfasi en destacar «un llibre-disc sobre les músiques sallentines que es va publicar el 94 o el 95 i que era com un recull notarial de les músiques antigues i vidents pròpies de Sallent».

Sallent

Tenia raó l'alcalde David Saldoni quan va dir en l'acte d'entrega del Premi Bages que, malgrat viure a Barcelona des de fa molts anys, el Jordi Fàbregas sempre es recorda de Sallent i sempre en fa esment. Va parlar també de Sallent i de la importÀncia que va tenir el seu pare en la formació i la vocació del Jordi la persona que li va fer la glossa, Joan Soler Amigó. El que no es va dir en aquella sala és que el glossador, el senyor Soler Amigó, a més a més d'un «pedagog i escriptor» que és com sol ser presentat, és l'autor o l'adaptador d'una infinitat de cançons en català que segurament tots els que érem presents en aquell acte hem cantat mil vegades. Des de la versió

catalana de "La vall del riu vermell" fins a la lletra de "Les rondes del vi", musicada i cantada pel Jaume Arnella. Per al Jordi Fàbregas va ser un luxe de glossador i també un luxe personal haver comptat des d'adolescent amb l'amistat d'aquell que va ser un gran amic del seu pare.

Conversant dies després amb Soler Amigó, ens parlava de Jordi Fàbregas com «un home tenaç en el món de la cançó des de molt jovenet» i valorava el fet que pogués viure d'allò «sense ser un cantautor famós, sent autor, cantant, compositor, adaptador, impulsor... i funcionari». I és que deixant a banda la seva faceta de músic i tal com explicava el jurat a l'hora de valorar-ne els mèrits, el paper de Fàbregas en la recuperació i la divulgació de la música tradicional del país ha estat i és d'una importància enorme. Ho ha fet i ho fa d'una manera apassionada i ho expressa amb la mateixa intensitat quan explica que «a tot el que he fet m'hi he abocat al cent per cent», i diu d'una manera explícita que «la meua feina és agitar i moure coses». Com a recuperador de la música tradicional del país, Soler Amigó el situa «en la línia d'en Clavé, Millet, Milà i Fontanals o Els Setze Jutges; el que feien ells amb les seves tècniques ho està fent avui en Jordi amb els nous mitjans que té al seu abast». I pel que fa al seu treball de funcionari, tal com deia ell mateix quan comentava les seves múltiples activitats, es referia a la seva tasca divulgativa des del CAT (Centre Artesà Tradicionari), des d'on ha aconseguit «que l'Ajuntament i la Diputació donin suport a la música tradicional i un espai per poder-ho dur a terme».

Joan Soler Amigó, durant la glossa del premiat Foto: Jordi Alavedra

CAT

El CAT, amb un ampli local al barri de Gràcia, a Barcelona, que Jordi Fàbregas va fundar el 1993 i del qual sempre ha estat el director, va néixer arran de l'organització del festival Tradicionari l'any 1988. Des de la inauguració continua acollint el festival, però té a més a més una programació musical estable durant tot l'any i és un focus de creació, de recuperació i de propagació de la música tradicional. De fet, és el màxim referent a Catalunya en aquest camp. Des d'allà i en col·laboració amb editorials o amb la televisió i la ràdio públiques s'han impulsat revistes com "Folc" o "Sons de la Mediterrània", o programes televisius com "Rodasons" i la sèrie d'espais en què va anar derivant. Però ara mateix cap d'aquells aparadors ja no està actiu i difondre la música tradicional costa, malgrat que segueixi ben viva i que arreu de Catalunya hi hagi molta gent que estigui fent una feina important. Jordi Fàbregas cita alguns festivals al vol de la conversa: «el Càntut a Cassà de la Selva, el Garrotxinàrius a Olot, la Violinada a Argelaguer, el Rubrifolkum a Sant Boi, el QRambla a Girona...». I també parla amb entusiasme de la música que creu que pot enganxar un nou públic, "mirant enrere aconsellaria tota la producció que ha fet el Jaume Arnella i, pel que fa a músics nous, ara penso en un grup jove de Sant Boi que es diu Riu o en Roba Estesa, un col·lectiu de noies que fan coses pròpies basades en la música d'arrel". Dos grups, per cert, que figuren en la propera temporada del Kursaal. Però tota aquesta activitat no té un ressò als mitjans. «Si a la ràdio no sento parlar de res d'això -diu Fàbregas- i als diaris tampoc no hi surt, aquesta música no es coneix i la gent no la demana. La nostra feina és precisament que de tant en tant tingui visibilitat». I és una feina que fa mentre continua actuant amb El Pont d'Arcalís i ara mateix il·lusionant-se també amb el renaixement de Coses.

Lluís Serrahima l'any 1959 va escriure el conegut article "Ens calen cançons d'ara" i la seva proposta és recordada com el manifest fundacional de la Nova Cançó. Més de cinquanta anys després, en tenim moltes de cançons d'ara i se n'han recuperat moltes d'abans, però calen més Jordis Fàbregas que batallin per fer-les conèixer. I en això continua treballant incansablement.

Jordi Fàbregas, acompanyat de Miquel Estrada i Ton Rutlló, components del grup Coses, interpretant la cançó de Miquel Martí i Pol, "Com hauria estat bell" Foto: Jordi Alavedra